

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 8.—
za en mesec 5.—
za Nemčijo ocelotno . 28.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

== V upravnistvu: ==
Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE

==== inserati: ====
Enostolpna petlivrst (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 »
za trikrat 10 »
za več ko trikrat . . . 9 »

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

==== Izhaja: ====
vsak dan, izveniški nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Upraviškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 4 strani.

Dve poti.

Kadar je v slovenskem svobodomi-
selnem taboru veliko razburjenje zavoljo
kakšne takozvane »klerikalne infamije«, je
to siguran znak, da smo prav zadeli.
Liberalci so se te dni zelo hudovali,
ker smo duha, ki jih zadnje čase čedalje-
bolj očito preveva, označili s pravim ime-
nom. Pa prav tisti trenotek, ko so se najbolj
ogorčevali, je nek liberalni mladinec dejal,
da je ideal svobodomiselnega inteligentstva, da
bodi med učitelji — in dosledno tudi med
mladino — čedaljem bolj »belo in črno-
rmenih.«
Kaj se to pravi z drugimi besedami?
Nič manj, kakor da je stremljenje sloven-
skega liberalizma v najnovejši izdaji, da
bodi med slovenskim razumnim vedno-
manj Cerkv in avstrijski misli udanih mož.
Drugače teh besedi ni mogoče raz-
umeti.
Ko smo pa mi pred par dnevi pošteno
in naravnost približali dejstvo, da plove mla-
da liberalna struja v tem toku, je zagnalo
svobodomiselnega časopisja nepopisen krik,
češ, da denunciramo. Saj se sami denunci-
rate! Seveda pa ni dvoma, da boste vse to
zopet utajili.
Facit je: Slovenski liberalizem se raz-
vija tako, kakor povsod drugod v katoli-
ških državah: zoper katoliško vero in Cer-
kev, pa zoper državo, ki ni po njegovi
volji. V tem obstoja vsa liberalna »lojalnost«
in »patriotičnost«. Tisti liberalci, ki to taje,
so ali bedaki ali lažnjivci.
Nas pa povzdiguje druga misel. Zbo-
rovanje krščanskega učiteljstva 7. in 8. av-
gusta v Ljubljani je pač zadosti jasno po-
kazalo, da je vedno več tistih, ki hočejo
našo mladino vzgajati v starih, vekovitih, a
za vsak čas primernih tradicijah krščanskega
ljudstva: v ljubezni do Cerkve, naroda in
države. Velika večina slovenskega učiteljstva
se ne da več preslepiti s frazami o »svo-
bodi«, »neodvisnosti« in »suvereniteti raz-
uma«, saj če je kje nasilnost, sužnost in
nespametnost, je pri liberalcih stare in nove
šole. Ferrer, Briand in Canalejas: ti ne bo-
do vzori pametnih in resnično svobodno-
ljubnih ljudi.
Mlado liberalstvo kvari zlasti mladino,
ki je silno dostopna naukom in nazorom,
ki jo odvežejo vsakega čuta za odgovor-
nost, ji dajo svobodo živeti po željah in
nagonih izprijene narave in smešijo vsako
avtoriteto. Zato je dolžnost krščanskega
učiteljstva, da po slavnostnih dnevih v Ljub-
ljani gre zopet požrtvovalno na delo,
ogreto od tistega idealizma, ki ga daje
edinole vera v Boga in njegovo ljudstvo.

Naša misel napreduje, a sovražnik tudi ne
počiva. Požrtvovalnosti, resnobe in dela bo
vedno več treba, zakaj boja še dolgo ne
bo konec.
Po tej poti dalje!

Kako se pravi temu?

Patriotizem slovenskih liberalcev
je tak, da je vzvišen nad vsakim »de-
nuncianstvom« in bi se reklo ga poni-
ževati, ako bi se ga branilo pred tisti-
mi, ki zlobno o njem dvomijo, je te dni
zapisal nek liberalni list.
Mi bi bili temu kmalu verjeli in
smo že zbužali kes, da smo liberalni pa-
triotizem tako nizko taksirali, pa glej!
V nedeljo se je v Trstu vršil protestni
shod narodno-delavske organizacije, na
katerem je dr. Mandić tako silno pa-
triotično govoril, da je bila »Edinost«,
ki je ta govor objavila, zaplenjena. Od
mnogih udeležencev na tem shodu smo
izvedeli sledeče: Ko je vladni zastopnik
govornika opomnil, naj bo zmeren, je
množica oglušljivo izvižgavala pred-
stavnika oblasti. Dr. Mandić je napa-
del poslance S. L. S. Ni jih pa napadel,
ker so preveč obstruirali — kar jim oči-
ta dr. Masaryk in »Slov. Narod« — am-
pak ker so obstruirali — premalo! De-
lal jih je odgovorne zato, ker je baje
admiral Ripper izposloval, da je tržaš-
ko namestništvo prepovedalo izlet slavn-
e narodnodelavske organizacije v
Pulj! Dr. Mandić je pač tak socialen fi-
lozof, da že sliši travo rasti. Dejal je:
»Sicer pa se ni čuditi, da se tako postop-
a z nami. Te razmere se ne bodo pre-
drugačile, dokler bodo izvestni slov-
poslanci pridigovali doma križarsko
vojno proti vladi, a na Dunaju delali
v l a d i t l a k o. Da ne bo nesporazum-
ljenja, povem, da mislim tu na izvestne
poslance s Kranjskega, ki so delali do-
sedaj na Dunaju opozicijo, ki ni bila
nikdar opozicija.« Navzoči so na to za-
vpili: »Izdajalec Šusteršič! Fej izdaja-
lec! Šusteršič je prasec!« S takimi kul-
turnimi vzkliki in napadi na opozicijo,
sklenjeno od celokupne jugoslovanske
delegacije in odobravanju zlasti od po-
slanca dr. Ryba, hočejo tržaški edi-
njaši imponirati vladi! Med govorom
nekega Hrvata iz Kopra (imena »Edi-
nost« ni mogla dognati), so udeleženci
shoda vpili: »Doli z Avstrijo! Živela
Srbija!« Žugali so tudi s tem, da bodo
Slovenci odpovedali državi vojno služ-
bo, češ, da je neki kmet na Opčinah, ko
je v »Edin.« bral, da je izlet N. D. O. v
Pulj prepovedan, dejal: »Potem pa tudi

našim fantom ne bo treba iti v Pulj slu-
žit vojake.« Isto je ovedal dr. Mandić
v svojem govoru in vzklicalo se je pro-
ti armadi, česar pa ne moremo priobči-
ti, da ne bi bili zaplenjeni. Sicer pa je
»Edinost« patriotizem slovenskega li-
beralstva sama tako-le označila: »Vče-
rajšnji shod je dokazal, da ima vsaka
stvar svoje meje. Do tu in ne dalje! Ta-
ko je spregovorilo slovensko ljudstvo.
Ali bodo razumeli ta govor oni, katerih
se tiče? Slovensko ljudstvo v Trstu je
včeraj govorilo jasno in odločno, da ni
voljno mirno prenašati niti bre raznih
admiralov. Gospodje naj se ne igrajo z
ognjem. Ljudstvo je včeraj govorilo:
Aut — aut! Brezpogojna zvestoba za
vsako ceno je pasja lastnost.«
Po naše: vernost do Avstrije je —
pasja lastnost in patriotizem se neha,
kakor hitro prepove vlada izlet N. D. O.
v Pulj, ko pa ga dovoli, bo takoj zopet
bujno vzevel. Tako razumevajo te re-
či naši liberalci. Potem pa pravijo, da
denunciramo! Mi ničesar drugega ne
delamo, kakor da verno registriramo,
kaj liberalci pišejo in vzklikajo!
Stvar pa je tudi z druge strani
zelo zanimiva. Centralni organ naših
liberalcev »Slov. Narod«, obstrukcijo
obsoja, pravi, da liberalci jeseni ne bo-
do obstruirali in vabi z dr. Masarykom
Slovane v vladno večino, tržaški li-
beralci pa sklicujejo proti isti vladi že-
plenoožnjene protestne shode. Dr. Ry-
ba piše in govori z vso dušo, kako je
bila obstrukcija Jugoslovanov potreb-
na, dr. Mandić in njegovi pa psujejo s
prasci tiste, ki so stali prvi v boju in so-
di o obstrukciji, da je še premalo in da
je obstrukcija »opozicija«, ki ni nikaka
opozicija! Doslednost liberalne politi-
ke je res gorostasna! Danes patrioti,
odpovedo jutri ves patriotizem, pojut-
rišnjem pa so zopet vneti za vlado in
silijo z vsemi štirimi vanjo. Enkrat
za obstrukcijo, potem proti njej, a po-
zneje jim je najhujša obstrukcija še
prekrota! »Edinost« danes napada
laške iredentiste, jih denuncira in je
bolj patriotska kakor vlada sama, ju-
tri pa slovesno prisega, da je vsega pa-
triotizma konec in ne bo noben Tržan
šel več v Pulj za vojaka. Mi pa, ki vse
te liberalne politične kozle registrira-
mo, smo »denuncianti«! Zadnjič je »Na-
rod« s šifro — r. denunciral Nemca dr.
Ursina, da je na shodu v Mariboru re-
kel, da so Nemci za Avstrijo le tako
dolgo, dokler je Avstrija za Nemce,
zgraža se pa »Nar.«, če kdo konstatira,
kakšni »patrioti« so oni. Ali je to do-
sledno? Ali g. Ursinu ni dovoljeno, kar

smejo tisti gospodje, ki so v Trstu v ne-
deljo oznanjali patriotizem na določen
termin?
Mi ne ovajamo: Mi smo le liberal-
cem vedno za petami. In za petami bo-
mo liberalcem vselej ostali, ne meneč
se za njihovo vpitje. Kadar liberalci
najbolj vpijejo, imamo mi najbolj prav!

Dan našega učiteljstva.

(Dalje.)
Na zborovanje je došlo več brzo-
javnih pozdravov, ki jih je prebral g.
tajnik. Pozdravom je sledilo živahno
odobravanje. Z navdušenjem se je
sprejela zlasti brzjojavka dr. Grudna in
pa pismeni pozdrav dež. odbornika
profesorja E. Jarca ter pozdrav »Slo-
venske Straže.«
Deželni odbornik g. dr. Pegan je v
svojem pozdravnem govoru učiteljstvu
povdarjal, da je njegova dolžnost kot
vanje tudi kot predsednik glasb. dru-
štva »Ljubljane« povedati, da je ravno
naše učiteljstvo v Ljubljani prvi čini-
telj, ki je z veseljem in uspešno sode-
loval pri društvu »Ljubljani«, ki jim je
zato hvaležna. Zato pozdravlja zboro-
vanje tudi predsednik glashenega dru-
štva »Ljubljane«, ki prosi in pričakuje
od učiteljstva še nadalje pomoči.
Naše učiteljstvo bo nadaljevalo svojo
pot, bodisi na tem ali onem prosvet-
nem polju. Zmaga katol. narodnega
učiteljstva je v vsrajnosti. Ta zmaga
se bo pokazala, ostala pa bo tudi traj-
na, ker je zahtevala veliko truda. Naj
se ne boji učiteljstvo napadov. Zaveda
se naj, da mu bo končno hvaležno za
vse njegovo delo slovensko ljudstvo.

Udanostna brzjojavka cesarju.

Soglasno se je sprejel predlog g.
Slapšaka, da se pošlje cesarju udanost-
na brzjojavka, ki se glasi:
»Slomškova zveza«, društvo kr-
ščansko mislečih učiteljev na Sloven-
skem, praznuječe svojo desetletnico,
poklanja pred prestol Njegovega Veli-
čanstva izraze neomajne zvestobe in
preudane ljubezni, proseč ob osem-
desetletnici življenja Njegovega Veli-
čanstva milostno nebo, naj Vsemogoč-
ni ohrani dragoceno življenje Njego-
vega Veličanstva do skrajnosti mej
človeškega življenja. — Franc Jaklič,
predsednik.«

Brzjojavka ljubljanskemu knezo- škofu.

Soglasno se je tudi sprejel pred-
log, da se pošlje sledeča brzjojavka

LISTEK.

Deklè z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. —
Prevel J. M.
(Dalje.)
XI. POGLAVJE.
Esenci izgube svojo kraljico.
Esenci so se zbrali na posvet, ve-
doč, da oddide Mirijam. Vsem je bilo
jasno, da mora iti, ker tudi zaradi nje
niso mogli prelomiti svojih starodav-
nih, svetih postav, četudi so jo ljubili,
kakor le oče ljubi svojega otroka. Toda
kam naj gre in kako bo živela? To so
bila vprašanja, ki so jim povzročala
mnogo skrbi in o njih so se resno po-
svetovali. Itijel je naposled svetoval, da
naj jo pozovejo pred se, da čujejo, kaj
ona želi.
Kmalu pride Mirijam in z njo Ne-
hušta; bila je oblečena v čisto belo oble-
ko, z belo, škrlatasto obrobljeno ruto
na glavi, okoli pasa pa rudečkast šal.
Predsednik ji razloži svojo zadrego in
jo prosi oprostčenja, ker jim njih postave
ne dovolijo, da bi še ostala pri njih.
Vpraša jo, česa želi glede svoje pri-
hodnosti in ji sporoči, da bodo vsako
leto dali zanjo iz svojih dohodkov to-

liko, kolikor ji bo treba, da se pošteno
preživi.
Mirijam se jim s solzami v očeh za-
hvali za vse dobrote in prijaznosti.
Bridka ji je ura ločitve, vendar, ker ve,
da je morala priti, zato izrazi željo, da
bi rada prebivala blizu v kakem pri-
morskem mestu pri kakem prijatelju
ali sorodniku.
Ko so se Esenci o tem posvetovali,
potrka na vrata nek brat, ki jim sporo-
či, da je prišel v vas judovski trgovec
iz Tira z imenom Benoni. Izjavil je, da
želi govoriti z njimi glede svoje pr-
avnukinje Mirijam, ki živi, kakor je zve-
del, med njimi.
»Tukaj morda dobimo odgovor na
zastavico«, reče predsednik. Vsi so bili
mnenja, da treba govoriti z Benonijem.
Benoni vstopi v posvetovalnico, se
priklene zbranim in reče:
»Možje, jaz pridem, da zaprosim od
vas deklico, ki je, kakor mislim, moja
pravnukinja, o kateri sem šele pred
kratkim zvedel, da živi med vami. Ali
je morda Mirijam ona deklica, ki sedi
med vami?«
»Da, ta je Mirijam«, reče predse-
dnik. »Prav imaš, ako jo imenuješ svojo
pravnukinjo, kajti to smo vedeli že
davno.«
»Zakaj pa«, je rekel Benoni, »tega
niste meni sporočili?«

»Zato ne«, reče predsednik mirno,
»ker se nam ni zdelo prav, da bi izročili
otroka, ki je bil dan nam v varstvo,
človeku, ki je umoril njenega očeta in
skušal končati tudi njeno mater, svo-
jega lastnega otroka.«
Pri teh besedah je premeril Benoni
od nog do glave in oholi Jud je
osramočen povsili svojo glavo.
»Jaz nisem prišel k vam«, je rekel,
ko se je zopet pomiril, »da bi se branil
zaradi tega, kar sem storil ali nisem
storil. Prišel sem, da zahtevam svojo
pravnukinjo, ki je sedaj, kakor vidim,
dorasla, ker sem po postavi jaz njen
varuh.«
»Predno vstrečemo tvoji zahtevi,
treba, da nam izpolniš te-le pogoje:
Založiti moraš toliko denarja, da bo
Mirijam živela brez skrbi tudi, če ti
umrješ. Ne smeš jo siliti v zakon; ona
naj si prosto izbere moža, ako se omoži.
Posebno pa mora biti prosta glede svo-
je krščanske vere, ker ji je tako naro-
čila njena umirajoča mati.«
Ako te pogoje sprejmeš in se jih
držiš, tedaj ti izročimo deklico, ki jo
ljubimo kakor svojo hčerko. Ne odreče-
mo se pa s tem pravici, da pazljivo
gledamo, ako boš res spoštoval predlo-
žene pogoje. In ko bi zvedeli, da se ji je
v tem oziru skrivil le las na glavi, tedaj
vedi, da tudi mirni Esenci v sili pozna-

jo orožje, ki bodo z njim znali braniti
deklico in njene pravice.
Benoni je pogladil svojo sivo bra-
do in rekel:
»Ponosno si govoril. Ako bi bil mi-
žal, bi bil mislil, da je to glas rimskega
prokuratorja, ki oznanja cesarjevo raz-
sodbo. Vendar navzlic temu prav rad
verujem, da lahko storite, kar grozite,
ker vem, da vi Esenci niste samo ne-
škodljivi krivoverci, ki častite angele in
hudobne duhove, gledate prikazni, pre-
rokujejte prihodnost in molite solnce
po kočah v puščavi.«
Prenehal je, predsednik pa, ki se ni
niti najmanj zmenil za njega žalitve
in zasmehovanja, je rekel:
»Govorili smo«, in kakor en mož
so se oglasili za njim vsi navzoči, re-
koč: »Govorili smo!«
(Dalje.)

Iz preteklosti ljubljanskih me- sarjev.

(Konec.)
To so poročale gosposke cesárski
vladi v Gradci, odkodar je prišlo 4. dne
novembra 1782. leta povelje, naj se vzame
na znanje, da so se odpovedali mesárji

ljubljskemu knezoškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču:

»Slomškova zveza«, praznujoča svojo desetletnico, izraža svojemu nadpastirju preudane izraze svojega spoštovanja in otroške ljubezni. Proseč blagoslova, obljubujemo s sveto prisego, da hočemo po verskih načelih skrbeti za pravo vzgojo nam v oskrb izročene slovenske mladine. — Franc Jaklič, predsednik.

Referati.

O razvoju in zgodovini »Slomškove zveze« je temeljito referiral gosp. učitelj Novak. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem. V celoti ga bo priobčil »Slovenski Učitelj« v prihodnji številki. Tudi temeljiti in izborni referat g. K. Simona bo priobčil v celoti »Slovenski Učitelj«.

Pozdrav goriškega učiteljstva.

Po temeljitem predavanju g. Simona pozdravi zborovalce v imenu goriškega kršč. učiteljstva g. Stanta. Povabil je navzoče na Sveto Goro, kamor pohitijo goriški učitelji 24. t. m. Pokazati hočejo ljudstvu, da so res katoliški in da se ne boje tega javno priznati. Z romanjem bo združeno tudi zborovanje, ki bo zlasti glede naraščaja posebno važno.

Poslanec Jaklič se zahvali za iskreni pozdrav in vabilo ter priporoča, da naj učiteljstvo v največjem številu po hiti na Sveto Goro. Prijave sprejema gdč. Fatur.

Preč. g. kanonik dr. Lesar se zahvali za častno članstvo. Povdarjal je, kolike važnosti je vzajemnost, ki naj vlada med duhovniki in krščanskim učiteljstvom.

Volitve.

Nato se vrše volitve. Izvoli se z malimi spremembami soglasno stari odbor. Le mesto dež. odbornika dr. Jarca, ki radi drugih poslov odstopi, se izvoli g. Simon in mesto Slapšaka, ki že itak pride v odbor kot predsednik kaniške podružnice, se izvoli gosp. Sadar. da bo čim več odbornikov v Ljubljani.

Po dovršenih volitvah se preide k slučajnostim.

Slučajnosti.

Na predlog g. Simona se pobiranje članarine uredi na ta način, da se plačuje članarina blagajničarjem podružnic, ki jo odpošljejo osrednji blagajni. Zato tudi ne bodo dobivali več posamezni člani položnic, pač pa blagajničarji.

Preč. g. dekan Rihar opozarja na zanemarjenost obsavske doline proti Zagorju glede učiteljske organizacije. Želi zboljšanja v tem oziru, ker osebe so tukaj, le organizacije je še treba.

K sklepu govori še gospod poslanec Jaklič, ki je bil na predlog gospoda nadučitelja Malenška izvoljen častnim članom. Želi, da bi se vršila večkrat zborovanja podružnic, pa brez hrupa, in sicer še pred zasedanjem deželnega zbora. Opozarja, da se je v soboto gospod c. kr. šolski nadzornik izognil zborovanju zvezarjev v Novem mestu. No, pa saj se tudi nam ne godi nič boljše, čeprav bi gospodom ne škodilo, da bi prišli tudi malo sem »nadzorovat«. Gospodje so postali grozno objektivni in protežirajo ravno toliko nas kot liberalce. Nato omenja ti- sto staro pesem o značajnosti, ki jo raz-

glašena lajna »Slov. Naroda« venomer gode, čeprav imajo danes v Novem mestu delegata med zvezarji, ki je bil pred tednom še pri njem v Dobropoljah. To je značaj! Pove tudi, da ubijajo zvezarji na njih zborovanju klerikalnega zmaja, pred katerim imajo grozen strah. (Naj bodo le brez skrbi, liberalno meso in kosti mu preveč smrdi. Op. por.) Ko prečita ono mesto iz poročila o zvezarskem shodu, kjer se postavlja Jaklič in Ravnihar zvezarjem v strašilo, je sledil prisiljenemu zvez. »gromovitemu odobravanju«, tukaj »gromovit smeh«, da se izrazimo z »Narodom«. Govornik želi, da bi vsi navzoči s ponosom povdarjali: »Da, Slomškarji smo!« in temu primerno izpolnjevali svojo dolžnost tako v šoli kot zunaj šole.

Nadalje obsoja one, ki so Slomškarji in zvezarji obenem (ogorčeni fejklci). Kdor je naš član, naj podpira naše časopise in celo naše gibanje, kot delajo liberalci z njihovo organizacijo. V tej stvari moramo biti neizprosni kot liberalci ali pa še bolj. Govornik končuje: »Sedaj pa na delo! Nabirajte članov, saj je mnogo takih, ki še niso pokvarjeni, pač pa zaslepljeni. Vendar pa pazite, koga sprejmete v svojo sredo. Mi ne smemo gledati na število, ne na tisoče, pač pa na poštenost in značajnost članov. Koristolovstva med nami ni. Liberalci nas sodijo po sebi. (Tako je!) Kdor pa bi bil radi tega naš član, ta bo pa šel rad ali nerad ven. Na dveh stolih ne bodo sedeli in jaz bom že skrbel za to, da bodo obsedeli — na tleh. Mi pa bodimo zavedni in odločni. V tem znamenju naj se razvija »Slomškova zveza« v bodočem desetletju!« (Dolgotrajno odobravanje.) (Konec.)

Dnevne novice.

† **Ujeti vladni hlapci.** Naše liberalce smo prav hitro ujeli. Razkrinkani stoje pred slovensko javnostjo kot hlapci, ki v par tednih pozabijo celo na to, kar je na svojem shodu govoril o slovenski obštrukciji **predsednik izvrševalnega odbora liberalne stranke župan Hribar**, ki je izrecno povdarjal, da je bila obštrukcija posledica odgovora barona Bienertha, ki je kruto razžalil Slovence in njihove kulturne zahteve. Kako se je pa sedaj lepo vsedel »Slovenski Narod« raznim Bienerthovim hofratom, ki bi radi take razžalitve radi Bienerthovih lepih oči spravili. Takoj se radi pritiska slovenske javnosti niso upali na dan, sedaj so pa računali na sovraštvo »Slovenskega Naroda« proti dr. Šusteršiču in res niso napačno računali. »Narod« je v tem sovraštvu pozabil vse izjave predsednika izvrševalnega odbora lastne stranke, prišel je ponavljati infamije vladnih listov, in od vlade podkupljenih in za svoje grde grehe pardoniranih ljudi, da je hotel dr. Šusteršič menda z obštrukcijo (!) doseči ministrsko mesto in v svoji slepi strasti je »Slovenski Narod« pozabil na ves resničen položaj: da je Bienerth obljubil Lahom univerzo, da jo je odločno odklonil Slovincem in da zdaj išče izdajalskih duš med Slovani, da bi Slovence osamili. Pri tem početju mu pomaga »Slovenski Narod« in to v trenutku, ko bi bilo napram vladi za naše slovenske zahteve treba najtrdnjše solidarnosti, kajti to

bi vplivalo v korist slovenskih zahtev na tiste Čehe, med katerimi so v prvi vrsti Masaryk in z njim združeni katoliško narodni Čehi, ki že namigujejo, da bi za dobro plačilo šli služiti Bienerthu in se nič ne ozirajo na to, koliko krat so Slovenci Čehom zastonj tlako delali, ki se nič ne ozirajo na to, da z razbitjem slovenske solidarnosti v državnem zboru, ne sledi klopota samo Slovincem, ampak kmalu na to tudi Čehom. Kar se tiče uspešnosti soglasno sklenjene politike jugoslovanskega vseučiliškega kluba torej ne dr. Šusteršičeve politike, kar je tudi župan Hribar izrecno povdarjal na svojem shodu, je bilo, da je bila za sedaj preprečena ustanovitev laške pravne fakultete. **Ali hočete sedaj laški pravni fakulteti pustiti prosto pot**, kakor je že poizkušal hofrat Ploj s tem, da v proračunskem odseku ni govoril niti tistih dveh uric, kakor je obljubil. Mi zastopamo **odločno in jasno stališče**, da se mora našemu narodu dati pravice. Ni še dolgo, ko je predsednik izvrševalnega odbora liberalne stranke Hribar povdarjal o tem: »V tem boju so vse slovenske stranke složne in v tej slogi moramo zmagati« — sedaj pa prihaja za vse podlosti sposobni »Slovenski Narod« in pravi Čehom in Hrvatom »naj se ne dajo več voditi za nos od dr. Šusteršiča«. Res krasno slovensko glasilo, res krasna liberalna inteligenca, ki trpi, da je tak list njeno glasilo! »Narod« bi rad Bienerthu segel pod roko, zato izjavlja, da je bila odločna in brezovinkarska borba Slovencev v državnem zboru »klerikalna politika« (!) in vender je jugoslovanski vseučiliški klub soglasno sklepal, poznane so izjave župana Hribarja in so jo slovenski liberalci na shodu v »Mestnem Domu« soglasno odobrili! Taki so torej — slovenski liberalci. Mi pa korakamo naprej v boj za pravice slovenskega naroda! Slovenska javnost pa vidi, da so liberalci edino za to sposobni, da pri borbi za najvitalnejše interese slovenskega naroda padejo slovenski delegaciji za vrat. Tako kot so Nemcem podpisali pogodbo, so sposobni tudi za druga izdajstva!

† **Hribar ni potrjen za župana** kriči »Narod«. Mi o tem še nič gotovega ne vemo, znano nam je le toliko, da so se voditelji naše stranke zavzeli za potrditev in smo tudi pri »Slovincu« prav odkritosrčno za potrditev, ker radi kakega Hribarja pač ne bomo kršili načela avtonomije! Če bi slučajno potrjena ne bilo, je to le nov dokaz, da se sploh vsaka slovenska zahteva na Dunaju meri tako, kakor se je merilo druge slovenske zahteve. **»Slovenski Narod« pa je v tem trenutku stopil v službo iste Bienerthove vlade in opravlja za Bienertha hlapčevske posle!** Tako dosledni so liberalci, ki so menda sedaj pripravljeni zatajiti celo vrsto slovenskih zahtev, zaigrati ves položaj — samo da bi bil Hribar potrjen. Liberalci so šli ponižno poljubljat palico, ki Slovence tepe! Bienerth hoče imeti slovenske liberalce na vrvi! Sedaj je vse jasno.

† **Zakaj upijejo.** Liberalno časopisje še nikdar ni tako delovalo z lažmi, kakor sedaj. Liberalne kovačnice kar kujejo laži o »narodnih izdajstvih klerikalcev« in pišči si v lepih, poštenih svojih dušah mislijo »nekaž bo že obviselo«. Telo delajo ljudje, iz katerih se

»Deutsche Stimmen« kruto norčujejo, da se ponujajo **»Kranjski šparkasi«**, ki so vsak trenotek pripravljeni, da se prodajo tistemu, ki več obljubi in so to dokazali že v z nemško-slovensko pogodbo Nemcem! Liberalci pri tem računajo: Če ni bilo od strani slovenske inteligence (!) nobenih posledic za podpise na nemško-slovenski pogodbi, če so se liberalci pokazali tako narodno značajne, da so te podpise mirno požrli, tedaj ne bo posebnega viharja, če izdamo v svojih listih tudi slovenske interese v državnem zboru, vsaj naša inteligenca je sposobna, da tudi zvezo z Bienerthom in nemško politiko proglasi »za edino pametno politiko«, ako ji prej naslikamo na steno »zvezo klerikalcev z nemško Kranjsko šparkaso«. **Liberalci se pripravljajo na nova narodna izdajstva, zato kriče!**

† **Batin se boje.** Liberalci so v »Narodu« zacvilili, ker je »Slovenec« v soboto dejal, da bodo liberalci kot odgovor za svoja izdajstva dobili pri volitvah od slovenskega ljudstva — batine. »Narod« kliče na pomoč — državnega pravdnika! Tako zavijajo oči ljudje, ki pišejo, da mora biti proti klerikalcem boj na življenje in smrt. Naše ljudstvo pa je bolj usmiljeno. Dalo bo izdajalcem batin na voličih s tem, da bo pometalo liberalce na celi črti, da se jim ne bo treba še dalje z nami boriti »na življenje in smrt«. Z ljudmi, ki kriče na korajžo, pa se začno tresti, ako čujejo o batinah, se najbolje opravi, če se jih mirno postavi pred prag slovenske hiše!

† **Belokranjska železnica.** Z Dunaja se poroča: Zgradba belokranjske železnice, ki bo tekla iz Novega mesta skozi Črnomelj v Metliko, je stopila v nov štadij. Železniško ministrstvo je preskrbelo, da bodo podrobni načrti še letos izgotovljeni in se bodo predložili ministrstvu. S tem se izpolni nujna želja kranjske dežele in upati je, da bo zdaj tudi ogrska vlada izpolnila v zadnji pogodbi sklenjena določila ter začela graditi železniško zvezo, ki bo predvsem v korist Dalmacije. — Ta vest potrjuje, kar smo mi proti brezvestnim liberalnim hujskarijam dosledno povdarjali: belokranjska železnica se bo zgradila!

† **»Značaji«** so bili in bodo spoštovani, je brzojavil na skupščino liberalnega učiteljstva zastopnik liberalnih slovenskih značajev — dr. Oražev. Na zdar!

† **Mladini in starini.** Mladini so brzojavili na skupščino liberalnega učiteljstva v Nov. mestu: »Če Vas vse zapusti, mladini so z Vami.« Pravijo, da so liberalnemu učiteljstvu zažarela lica ob tako odlični pomoči. — »Ljubljanski napredni starini« pa so brzojavili: Boritljem za svobodo in napredek kličemo pogumno: Naprej! Od padnikov fejj!

† **Senzacijonelo.** V Kostanjevici so sklicali liberalci shod proti železnickemu projektu Hočevor - Benkovič. Kmalu nato so pa pisali sosednjim županstvom: Na shod smo sklenili povabiti tudi našega rojaka dr. Oražna, ki je prišel. Stroški shoda so narasli na 31 kron in nekaj vinarjev. Po sklepu zaupnikov jih plačajo sosednje občine iz občinskih blagajn. Na občino Velika Dolina pride stroškov 5 K 28 h, kater znesek naj pošlje županstvo mestnemu županstvu v Kostanjevici z obratno pošto. — Deželni odbor ima besede pri takih postavkah v občinskih računih!

† **Tržaški škof.** Iz Gorice nam poročajo: »Piccolo« je prinesel v svet novo, da je mons. Castelliz imenovan za tržaškega škofa. Informirali smo se pri najkompetentnejšem viru pri preč. g. mons. Castellizu, kaj je resnica v tej zadevi! Izvedli smo, da je »Piccolova« vest neresnična. Preč. g. mons. Castelliz je sicer dobil pozive od visokih krogov, naj sprejme čast tržaškega škofa, a je odločno izjavil da tega visokega mesta on ne sprejme. Kaj merodajni krogi na to odklonitev ukrepe, pokaže prihodnost. Vsekakor pa »Piccolova« vest — saj za sedaj še — ni resnična.

† **Imenovanja.** Predsedstvo finančne direkcije je imenovalo geometra II razreda, Franca Omerzo in Fr. J. Zupančiča za geometra I. vrste v desetem činovnem razredu. — Abiturijent Jože Vrtovec je imenovan za davčnega praktikanta.

— **Odbor kolonskega društva** je imel v nedeljo, 7. t. m. sejo, ki je trajala tri ure. Predmet posvetovanja je bil vprašanje glede ureditve kolonskih razmer in pretresovanje dosedaj izdanih načrtov in poročil glede izdajanja doličnega zakona. Obširno je poročal poslanec Fon. Razpravljalo se je temeljito o vladnem in baron Ritterjevem zakonskem načrtu, kakor tudi o poročilu dr. Pettarin-a na osrednjo vlado, katero je podal po nalogu znane komisije. Konč-

klanju, njihova zadruga naj se razpusti znova in se ji naroči plačati ves dolg, ki je narasel v tem vsled obresti na 24.975 gld. 53 kr. Ob enem so razglasili, da sme prodajati meso kdor hoče, ne da mu bo treba plačati le jeden krajcar kakega davka od mesa. Z zdravskega stališča le so omejili prodajo in sicer so morali prinašati vse meso jedino le v mesnice za špitalom in se izkazati s pismi, da je meso od zdrave živine.

Mesarji so bili v največji zadregi, kajti videli so, da shaja mesto tudi brez njih prav lahko. Kazen ki jih je zadela, bila je huda. Poslali so deputacijo k cesarju, ki je imela veliko veliko sreče; 24. dne majnika 1783. leta je došel odlok, naj ostane klanje in prodaja mesa prosta, kakor doslej, mesarjev pa naj ne pritiskajo več, da povrnejo mestu izgubo; kar se njihovih hiš in drugih poslopij ni še prodalo, — dajo naj se jim nazaj, prodane hiše in prodana zemljišča pa naj se odkupijo zopet kupcem ter dajo mesarjem nazaj. Da pa ne bodo morebiti mesarji za prihodnje še kedaj tako trmast, pové se jim, da so dobili svoje hiše in svoja zemljišča nazaj le po posebni cesarski milosti in zlasti z ozirom na njihove številne rodovine. Mesarska pravica pak jim je odvzeta v kljub temu.

Kaj pa izguba, ki jo je imelo mesto? Tudi o ti stvari je izpregovoril cesar svojo milostivo besedo. Od vsacega v Ljubljani in njenem pomerju iztočenega bokala (»Virtel«) vina naj pobirajo po jeden vinar

Od leta 1784-1787. nosil je ta davek mestni blagajnici povprek šteto 3.378 gld. 21 kr. Vkljub temu se je vršilo plačevanje mestnega dolga tako počasi, da bi bili z njim šele leta 1801. pri kraju. Mestna gospodarka je prosila, naj bi ji dovolil cesar pobirati po dva vinarja ali po jeden sold od bokala, čemur je ta tudi ustregel. Od 1. dne novembra 1790 leta pa do 31. dne oktobra 1791 leta, torej tekom jednega leta je bila mestna blagajnica za 9.658 gld. 11 kr. boljše. Ob enem pak so dovolili tudi mesarjem, ki so obljubili sekati meso po 6 kr. funt, da smejo znova osnovati mesarsko zadrugo.

Mesne cene. V ceni meso ni poskakovalo tako zelo, kakor vino, o čemer naj se čestiti bralec prepriča sam. Navesti hočem tukaj nekoliko cen mesa v raznih stoletjih, ob enem pa tudi tu in tam ceno kake druge jestvine. Leta 1551. so prodajali mesarji drobnično meso funt po 6 vinarjev, kozje po 1 krajcarji. Leta 1568. je stal par kopúnov 20 kr. funt sála 8 kr., funt masla 6 kr. Leta 1593. niso smeli prodajati mesa dražje kakor po 6 vinarjev funt. Leta 1599. so se pritožili mesarji, da jim kazé branjevci in sirarji (»Kässtecher«) njihov obrt, prodajaje sálo in slanino. Magistrat jim je obljubil svojo pomoč in jih vprašal, po čem menijo prodajati te stvari. Odgovorili so: sálo po 12 kr., slanino 6 do 8 kr. Leta 1650. je stal funt dobre govédine 2 kr. 2 vinarja; če je kupil kdo 30 funtov mesa, mesár mu ni smel dati več

doklade, kakor naj več za 12 kr. Velik volovski jezik = 10 kr., srednji = 9, noga ali smrček = 5 kr., funt lojá = 6 kr., telčjega mesa 3 kr. 1 vin., drób z jetrami vred = 6 kr., glava = 6 kr., rajžlec = 4 kr., bravine (ovác, kozlov) funt = 2 kr., glava = 3 kr., drób z jetrami = 6 kr. Funť slanine (»neuer Speck oder Brueling«) po 4 kr.; prav velika meséna klobása (»Bratwurst«) 2 kr. ali če bi jo kdo hotel kupiti na vago = 4 kr. funt; seženj čév = 1 krajcar.

Leta 1667. je dejal župan, da se pritožujejo meščanje, ker prodajajo trmasti mesarji meso po 4 solde (2 kr.) brez vampov. Zaradi tega je dobil mestni sodnik povelje, sklicati mesarje ter jim ukazati, naj prodajajo meso po 4 solde »sammt dem Zusatz«. Ako tega ne storé, razglasili bodo da sme vsakdo priganjati živino v mesto in sekati meso.

Leta 1736. je veljal funt govedine 5 soldov, ovčjega mesa = 2 kr., 2 funta vampov = 5 sld., telčja glava = 7 kr., telčja jetra in pluča = 7 kr. svež volóvsk jezik = 9 kr. po leti, 10 kr. po zimi; dobro rejen kozliček = 20-34 kr.; klobása, ki je vagala 1/3 funta = 3 solde.

Leta 1795. čitamo, da je tekom tridesetih let poskočila cena mésu za polovico, vendar pak je bilo živilo primeroma še cenéno, kajti navadni težák je zaslužil po 20 krajcerjev na dan, z njimi si je kupil lahko štiri funte govédine, česar sedaj nikakor ne more.

no se je sklenilo soglasno: »Odbor kolonskega društva konstatuje — po zaslišanju svojega zastopnika v komisiji, izvoljeni dne 5. februarja 1909 — da je poročilo deželne komisije na osrednjo vlado deloma netočno, deloma nejasno; priblija pred vsem, da se zastopnik društva ni izjavil za vzdrževanje kolonata, temveč za to, da se z javnimi sredstvi polagoma omogoči osamosvojitve kolonov; poudarja v nasprotju z navedbami »Poročila«, da smatra vladni zakonski načrt sposobnim, da se o njem v zakonodajskem zastopu razpravlja; obžaluje posebno netočnost »Poročila« v tem pogledu, katera bi utegnila še dalje zavleči vladno akcijo stremečo za čim hitrejšo rešitvijo tega perečega vprašanja; pozivlja torej vlado, naj nemudoma predloži zakonski načrt o ureditvi kolonskih pogodb, da se bo moglo o njem obravnavati že v prihodnjem zasedanju deželnega zbora; konečno izjavlja, da ostaja nepremakljivo pri svojih zahtevah, da se imajo v bodočih pogodbah odpraviti vsi sledovi za sedanjí vek sramotnih robot in da treba ustanoviti daljšo dobo za kolonsko pogodbo.

— **Umrl** je 6. t. m. na Bledu dolgoleten prokurist in vodja tržaške podružnice trg. in transportne družbe, g. Matija Jamar. Iskal je na Bledu zdravja, a ga je dohitela smrt. Zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otroke.

— **Češki gasilci v Trstu.** Češki gasilci se odpeljejo iz Ljubljane v Trst dne 16. avgusta. Odhod vlaka iz Ljubljane ob 6:30 zjutraj, prihod v Postojno ob 8:30. Ogled jame in obed; odhod iz Postojne ob 1:30, dohod v Trst ob 3:30 popoldne. Vožnja do Trsta stane K 3:50, vstop v jamo K 1. S tem vlakom, za katerega se bodo dobili listki pri blagajni, se odpeljejo tudi drugi gasilci in prijatelji.

— **Zupni urad v Vipavi** naznanja, da se bo običajni romarski shod v Logu pri Vipavi vršil na Vel. Šmarna dne 15. avgusta t. l. kakor po navadi. Če bo mogoče imeti shod tudi dne 8. septembra, se bo p. n. občinstvu pravočasno naznanilo.

— **Gereuth???** Kaj pravite, kje je ta kraj? Gotovo kje v Tevtoniji, kjer je morda najti še kakšno kocino zadnje medvedove kože, na kateri so stari Germani pili svoje pivo. Tako sem mislil tudi jaz, ko sem dobil pismo z gornjim poštnim pečatom. Kako pa sem se začudil, ko sem se iz pisma prepiral, da so trdo-nemško zveneči, »Gereuth« naše **Rovte** pri Logatcu! V muzej s čudnim samonemškim rovtarskim pečatom in s pravim na dan!

— **Društva!** Prodajajte pri svojih prireditvah narodne kolke! Naznanila o svojih priredbah časopisom kolkujte s peterimi narodnimi kolki!

— **Ponudbeni razpis za stavbo hiš državnih železnice na Jesenicah.** C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu odda v postaji Jesenice zgradbo dvonadstropnih personalnih hiš, in sicer za pavšalne zneske ali za iz treh hiš s 36 stanovanji obstoječo skupino ali pa za 4 hiš z 48 stanovanji obstoječo skupino. Podrobni podatki o opremljenosti, roku za vlaganje itd. so razvidni iz časopisov »Laibacher Zeitung«, »Osservatore Triestino«, »Oesterr. Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferungs-wesen« in »Oesterr. Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst« od 8. t. m. Pojasnila daje tudi oddelek III. c. kr. državno-železniškega ravnateljstva v Trstu in c. kr. železnico-vzdrževalna sekcija na Jesenicah.

— **Plačilne težkoče Avstrijske Riviere d. d.** Pod tem naslovom omenja Pester Lloyd, 7. avgusta 1910, da je Osrednja banka čeških hranilnic v Pragi interesovana pri navedenem podjetju z zneskom 3 milijonov kron. V kolikor se nam poroča pa ne odgovarja to poročilo resnici ker je založila omenjena banka za podjetje Riviero le K 4000 za razne kavcije.

— **Minister za javna dela pl. Ritt** si je včeraj ogledal vso okolico bohinjskega jezera do Zlatoroga in obiskal tudi duhovsko letovišče pri sv. Duhu. Minister ne more prehladiti divnega kraja. Spremljali so ga vsa njegova obitelj, radovljiski okraj. glavar, dr. Krisper, pl. Trnkozy i. dr.

— **Zopet toča debela kot orehi.** Iz Ajdovca pri Žužemberku se nam piše: Že zopet vam moram poročati le žalostno novico, da smo imeli v petek zvečer 5. avgusta ob 9. uri zopet točo. Bila je debela kot grah pa je z vso močjo klestila kake 3 minute in pokončala, kar je bilo še na polju ostalo in oklestila tudi grozdje v vinski gori Boršt. Že šestič je klestila toča v naši župniji. Ljudje so zelo potrli in žalostni. Bila je skoraj v vseh vaseh. Prišla je od zapada.

* Ravnokar izšla »Zlata knjiga« slovenskih Orlov, za Orle in vso kršćansko mladino spisal Fran Terseglav, katere laskavo oceno je prinesla sobotna številka

»Slovenca«, velja broj. 1 K, eleg. vez. 2 K, po pošti 20 vin. več in se naroča v »Katoliški Bukvarni v Ljubljani«.

— **Bogomila v Vipavi** priredi dne 15. avgusta na Vel. Šmaren gledališko predstavo v telovadnici Orla v Vipavi. Spored: 1. M. Bajuk: »Je pa davi slanica pala«. Narodna. 2. M. Bajuk: »Meglica«. Narodna. 3. R. Burgarell: »Nazaj v planinski raj«. Besede Simona Gregorčiča. Samospev s spremljevanjem harmonija. 4. S. Volarič: Divja rožica. Dvospev s spremljevanjem harmonija. 5. * * * Cvetina Borogradska. Igra s petjem v 7 slikah. 6. Srečanje v korist osirotele mladine. Začetek ob 3 uri popoldne. Vstopnina: Sedež 1 K, stojšče 40 v. Somišljeniki v sosednih vaseh naj pridejo v velikem številu. K obilni udeležbi vabi Bogomila.

— **Odprtje Mihanovičevega spomenika** v Klanjcu v Hrv. Zagorju se je minolo nedeljo z velikimi slavnostmi izvršilo. Navzočih je bilo 10 tisoč ljudi, med njimi mnogo Slovencev. Na mogočni skali stoji doprsni kip pesnika »Lipe naše domovine«, ki ima oči uprte v krasni venec gora, ki ga je tudi navdušil k spesnitvi sedaj skupne naše narodne himne.

— **Za veliki jesenski semenj v Zagrebu** se z veliko vnemo dokončujejo priprave. Priredba obeča mnogo zanimivosti zlasti na zabavnem olju in ni dvoma, da bo ob tej priliki mnogo tujcev privrelo v hrvaško prestolnico, ki ima poseben čar za razne razvajene kosmopolite.

— **Prepoved slovenskega izleta v Pulj.** O tem se še poroča: Slovani so bili zbrani pred »Narodnim domom« in odšli v spremstvu med pevanjem narodnih pesmi po ulici Carara, piazza Port' Aurea, via Giulia, via Barbacan, piazza Alighieri, via del Arsenale, Mercato vecchio do Rive. Tu so prišli skupaj z Italijani, katerih je bilo mnogo na Foru, kjer je svirala godba. Začel se je grozen pretep. Naši niso imeli palic in ne drugo kot roke. Italijani pa so imeli palice in boksarje. Ranjenih je bilo na obeh straneh mnogo. Bila sta vržena v morje dva Italijana, a nobeden Slovan. Slovani so vzeli Italijanom palice in jih neusmiljeno tepli. Dva Italijana sta v bolnišnici, a mnogo njih je ranjenih. — Od naših eden je precej, a trije malo ranjeni. Demonstracij se je udeležilo od naše strani največje odraslo delavstvo, oženjeni ljudje, da, še celo starci. Razumeli bodete zato razburjenje, ki vlada tu. Za dne 15. t. m. so napovedali reški Italijani, da pridejo sem na izlet. Hrvacije hočejo ta izlet na vsak način preprečiti, kakor hočejo v bodoče preprečiti vsak izlet Italijanov v Pulj.

— **Vojaške vesti.** Od 83. pešpolka je prestavljen k 87. pešpolku stotnik Jožef Kregar, od pešpolka št. 22 je pa prestavljen v Libno nadporočnik Rudolf Marčič.

— **Skrivnostne najdbe.** — Okostja umorjenih potovalcev? Iz št. Petra pri Gorici se poroča, da so pri poslopu kmetijske družbe našli pri kopanju zemlje za vrtno ograjo pet človeških okostij. Ležali so drug ob drugega v enaki meri oddaljeni ne da bi bili položeni v zemljo v rakvi. Izredno lepo beli so bili pri vseh okostnjakih zobje. Stari ljudje pripovedujejo, da na mestu, kjer je sedaj poslopje kmetijske družbe, je bila nekdanja razvpita gostilna, kjer so prenočevali potujočitrgovci, od katerih je marsikdo zginil za vedno. Drugi zopet mislijo, da so našli kosti padlih vojakov. Natančnega ne ve nihče ničesar.

— **Avtomobilni promet Zagreb - Sv. Ivan - Zelina** bo odprt 13. t. m. Avtomobil bo vozil redno vsak dan dvakrat in stane vožnja tja in nazaj 5 K.

KATOLIŠKI ČEHI IN VLADNA VEČINA.

»Hlas«, glasilo moravskih katoliških Čehov, zavrača očitanja, da je stranka pripravljena stopiti v vladni tabor. List piše, da so češki katoliki sicer za parlamentarno vlado, v kateri naj bo zastopana češka delegacija. Predno pa stopi stranka v vladno večino, mora vedeti, kake koristi bi nastale vsled tega za deželo in njeno ljudstvo. Čehom bi se ne splačalo, stopiti v večino, samo da bi pomagali vladi in državi z dovolitvijo novih davkov. Če pa kaj dobe za to, bodo pa radi vstopili v vladno večino. — Gospodje se vladi očitno ponujajo!

KRVAVI IZGREDI MED ČEHI IN NEMCI V POŠTARNI.

Praga, 9. avgusta. Odstopivši občinski odbornik Danes je sklical v

činski hiši. Čehi so sklenili, da shod preprečijo ter so zasedli zborovalne prostore. Ker se shod ni mogel vršiti, so Nemci odšli v nemško društveno hišo, kamor jim je sledilo večje število Čehov pod vodstvom učitelja Komen-skyjeve šole, Klimeža. Komaj pa so prišli Čehi v gostilno, so jih napadli Nemci ter začeli vanje metati steklenice, vrčke in razno posodo. Nastal je med obema strankama popoln boj. Na obeh straneh je bilo več oseb težko in lahko ranjenih. Učitelja Klimeža so vsega okrvavljenega prenesli na cesto, kakor tudi več njegovih drugov. Medtem je v diru dospelo orožništvo pred nemško hišo, a ni moglo izprazniti prostorov, kjer so se vršili pretepi. Le z velikim trudom se je posrečilo orožnikom, da so ločili obe stranki. Za prihodnjo nedeljo sklicuje občinski svetnik Danek zopet nov shod.

KRONA ZA KNEZA NIKOLO

je že naročena. Načrt je napravil sveti sinod, izvršuje se v Moskvi. Krona kakor tudi diadem za kraljico bota iz čistega zlata in dragoceno okrašena. Oboje bo dar ruskega carja in italijanske kraljice črnogorskemu dvoru. Tudi vse druge stroške slavnosti knežev 50-letnice nosita ruski in italijanski dvor.

NA CETINJAH SE BOJE ATENTATOV.

Po Črni gori krožijo vesti, da nameravajo razni črnogorski emigranti v družbi z anarhisti in nihilisti ob priliki knežev 50-letne slavnosti vdreti v Črno goro in izvršiti napad na kneza, potem pa osvoboditi zaprte vodje narodne stranke. Zdi se, da merodajni krogi ne omalovažujejo teh vesti, ker so meje na turško in dalmatinsko stran gosto in strogo zastražene. Celo kmetje so v stražni službi.

Ljubljanske novice.

— **Ij Kake so liberalne narodne veselice.** Celjski »Narodni Dnevnik« piše iz Ljubljane: »Tu se je vršila nedavno neka narodna veselica. Pri šotoru, ki je vabil z napisom »Srbska pivnica«, se je točilo pivo iz Gösser Brauerei. Vse, kar je prav! To je pa že preveč. Rajši manj narodnih veselice, pa več narodne zavednosti! — Ubogi bratje Srbi in njih pobratimi, kojih ideale v Ljubljani premeteni gostilničarji gase z Gössovim pivom!

— **Ij Slovenski gasilski zlet.** Udeležba na slovenskem gasilskem zletu, dne 13., 14. in 15. avgusta, bo tako ogromna, da so ljubljanski hoteli že danes vsi oddani in tudi privatnih stanovanj ni mogoče več dobiti, pač pa je po solah pripravljenih več ležišč, ki so še na razpolago. Obedi po hotelih in gostilnah so naročeni le za tista društva, ki so doslej zato prosila osrednji odbor. Gasilna, zlasti slovenska gasilna društva, opozarja osrednji odbor, naj svoj prihod takoj naznanijo ljubljanskemu gasilnemu društvu, obebe pa naj društva naročijo sama in sicer neposredno pri gostilničarjih, kjer hočejo obedovati.

— **Ij Bivši ljubljanski kolarski mojster Šafec ponesrečil v Gradcu.** V soboto se je dogodila v Gradcu strašna nesreča. Po končanem delu sta s strehe mestne zastavljalnice padla dva delavca, zidar Alojzij Kochauf in graški mestni pomožni delavec Ferdinand Šafec. Padla sta pet nadstropij globoko in obležala na tlaku mrtva z razbitimi glavami. Ponesrečeni Ferdinand Šafec je bivši ljubljanski kolarski mojster Šafec, ki je po potresu ubožal, narkar sta ga žena in hči zapustili. Šafec je bil nato sprejet v ljubljansko mestno ubožnico. Šafec v Ljubljani ni mogel vstrajati, šel je k sestri v Gradec, kjer je postal mestni delavec ter bi bil v kratkem postal paznik v mestnem graškem parku.

— **Ij Brat poročil brata.** Poroča se nam, da je knjigovodja g. Teo Sartoryja poročil njegov brat kapucinski pater Valerijan Sartory.

— **Ij Telefonska govorilnica na glavni pošti** je od 9. t. m. nadalje podnevi v prtiličju, ponoči pa na ob nedeljah in praznikih kakor doslej v II. nadstropju. Dohod iz Prešernove ulice št. 11.

— **Ij Imenovana** je za učiteljico na mornariški ljudski in meščanski šoli za deklice v Pulju gdna. Frančiška Poka pl. Pokafalva iz Ljubljane.

— **Ij Posledica pijanosti.** Včeraj je v neki tukajšnji žganjarni popival delavec Franc Rogelj. Ko je v pijanosti šel na stranišče, je padel in zadel z glavo na kamenite stopnjice. Pri tem se je nad desnim očesom znatno poškodoval.

— **Ij Umrl** so v Ljubljani: Franc Bregar, kočar, 42 let. — Matevž Kušar, premogar, 38 let. — Alojzij Jernejc, kurjač južne železnice, 29 let.

— **Ij Priporočljiv hlapec.** Nek tukajšnji trgovec je pred nekaj dnevi poslal svojega hlapca Jak. Zevnika, rojenega 1876 v Mavčicah in tja pristojnega, k kovaču s konji, da bi jih podkoval, ter mu tudi dal 29 K denarja, naj nazaj grede kupi ovsa. Ko so bili podkovani, jih je Zevnik izročil nekemu neznanu, da bi jih peljal domov, sam pa z denarjem pobegnil. V soboto ga je stražnik na Marije Terezije cesti izsledil in aretoval. Zevnika, ki je bil zaradi poveljevala že predkaznovan, so izročili sodišču.

Štajerske novice.

— **Š Nadučitelj Janez Voglar umrl.** Iz Dobrne se nam piše: V soboto je umrl tukajšnji dolgoletni nadučitelj in bivši organist gos. Janez Voglar v 56. letu svoje starosti. Rojen je bil pri Sv. Juriju na Ščavnici kot sin pravih slovenskih staršev. Zalibog je zadnja leta pozabil na svoj narod ter »držal« z našimi najhujšimi nasprotniki. Njegovi sinovi si baje prilastijo pravico svoje rodno ime spačiti in se pisati Vogler. V soboto 30. julija je še nadučitelj pri sklepnih šolarski sv. maši orglal in teden pozneje se je vlegel k večnemu počitku. Kot organist in pevovodja je z veliko vnemo deloval. Naj v miru počiva.

— **Š Predrznost, netaknost in neumnost topliške dobrnske uprave** presega že vse meje. Pred kratkim je topliški orkester igral »Garibald marš«. Slovanških komadov skoraj nikoli ne čujemo in ti so že »abgedroschen« novega nam nič ne nudijo. In to se zgodi v slovenskih toplicah, pred slovenskimi gosti. Pri otvoritvi vodovoda so razobesili male frankfurcarce — za velike niso imeli korajže. Škandal! Prav so imeli domači Slovenci, da so tako izzivani razobesili velikansko slovensko trobojnico. Mislite le, da se mi vas bojimo! Nam je za Attemse in za Stallnerje toliko mar kot za lanski sneg. Čuli jih še boste, ako se ne boste spametovali!

— **Š Polizkušeno zastrupljenje policijskega stražnika z strihninom.** Včeraj dopoldne je v Gradcu, Niesenberška ulica 57, nenadoma obolel policaj Fr. Diebler in njegova žena. Policajeva žena je imela navado, postavljati lonec za mleko pred stanovanje, da je lahko oddala mlekarica mleko, ne da bi motila stranko. Z mlekom, ki je bilo včeraj v loncu, je pripravila žena kakao, ki sta ga pila oba z možem. Imel je sicer nekaj zoprni okus, in sta ga samo pokusila, ostalo pa pustila nedotaknjeno. Obema je postalo kmalu slabo. Žena je začela močno bljuvati. Naenkrat je zapustil mladi, leip pes stražnikov skledico, iz katere je tudi sam pil mleko, šel na balkon, kjer pa se je zgrudil. Policaj ga je hotel nesti k živinozdravniku, a mu je poginil na cesti. Lonec z ostalim mlekom so poslali v preiskavo na mestni fizikat, kjer so našli v mleku precejšnje množine strihnina. Strup je nekdo zagnal v lonec, še predno je prišla mlekarica, ki je brez vsake slutnje vlija mleko vanj. Gotovo je, da se je hotel nekdo maščevati nad stražnikom.

— **Š Umrla** je v Mariboru gospa Filomena Tratnik, soproga tamošnjega pasarja g. Karola Tretnika.

— **Š Čudna nemščina.** »Marburger Zeitung« prinaša neko pismo za vžgalice, kake vrste pisarije morajo reševati trgovci. Pismo pa je veliko bolj merilo mariborske nemške kulture, zato ga objavljamo. Glasi se: »Pite Gřbezi Dempuben neg eln Cwolji collang dik bicinhelcel umera krajcar.« Še Nemec tega ne razume, kar je napisano. Po slovensko se pa pravi: »Prosim, dajte fantu žeblice, dve coli dolge, debele kot vžgalice, za tri krajcarje.« Bo pač res, da nemška šola tudi ni za vse.

— **Š Zaradi tatvine** je bil pred mariborskim okrožnim sodiščem obsojen 20letni Lovro Trabantar iz Slemenau. Dne 10. julija je ukradel kmetu Karolu Rumpfu v Firstu pri Kanci poleg Maribora uro budilko in 24. julija pa vsoto denarja 400 K. Dobil je zasluženo kazen.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

? I ?
I K O
? O ?

== Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelasta in jeklena ==
se dobi samo pri **H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg**
Lastna tovarna ur v Svici. 2018 Tovaršiška varstvena znamka »IKO«.

? I ?
I K O
? O ?

Telefonska in brzojavna poročila.

POSLANEC UDRŽAL O POLOŽAJU.
Praga, 9. avgusta. Na shodu svojih volivcev pri Holiču je predsednik »Slovanske Unije« Udržal govoril o politični situaciji in je izjavil, da so češke stranke preslabe, da bi mogle izvajati svoje programe, ravno tako malo morejo preložitev svojih programov na državni zbor. Zato morajo Čehi iskati prijateljev! Razmere v »Slovanski Uniji« se morajo konsolidirati, ako hočemo računati na uspehe. Kar se tiče Poljakov so obljubili, da nas bodo po odstranjenju nemške nam sovražne vlade podpirali, ako dovolimo v izprembo poslovnika. Radi parlamentarnega položaja in razmer v poljskem klubu Glabinski se ni mogel izvršiti svoje obljube.

HRVAŠKI SABOR RAZPUŠČEN.
Išel, 9. avgusta. Ministerialni svetnik Unkelhüsser se je vrnil danes čez Dunaj v Budimpešto z lastnoročnim cesarjevim pismom, s katerim se naj razpusti hrvaški sabor.

Zagreb, 9. avgusta. Odlok kraljev za razpust hrvaškega sabora je že tu. Stranke se že pripravljajo na nove volitve.

BOLGARIJA PROTI TURČIJI.
Sofija, 9. avgusta. Bolgarska vlada je s posebno noto opozorila vlasti, na grozovitosti, ki so jih počele turške čete pri razoroževanju makedonskih Bolgarov. Ako se vesti o teh grozovitostih izkažejo za resnične, je Bolgarija pripravljena tozadevno nastopiti! Druga vest pravi, da je Bolgarija sklicala pod orožje 60.000 rezervnikov za velike vaje ob južni meji od 13. do 19. septembra.

Sofija, 9. avgusta. Bolgarska vlada je sedaj bolj kot kdaj prej najodločnejše pripravljena poseči v makedonsko vprašanje. Obrnila se je na vlasti s predlogom za preiskavo turških grozovitosti. V svojem predlogu pravi, da je, ako se obdolžitve izkažejo za resnične in ako mladoturški kabinet odkloni predloge, dolžnost vsega civiliziranega sveta, poseči vmes.

SAMOUMOR PRAVOSLAVNEGA ŠKOFA.
Sofija, 9. avgusta. Kosovski vali naznanja, da je bolgarski škof v Skopju izvršil samoumor, ker ni mogel radi prisege oddane Bolgarom izdati Turkom bolgarsko zalogo orožja.

UMOR RUSKEGA POLICIJSKEGA VOHUNA V KRAKOVU.

Krakov, 9. avgusta. Včeraj okoli 2. ure popoldne so videli ljudje, kako je hitel na Marijanski cesti nek Stanislav Trubnowski za uradnikom poljskega ljudskošolskega društva Stanislavom Rybakom. Ko ga je dohitel, mu je zastopil pot, ga ostro pogledal v oči ter mu dejal: »Sedaj te imam končno, vohun!« Pri tem je potegnil iz žepa revolver ter ustrelil Rybaka, ki se je zgrudil mrtev na tla. Trubnowski je potem oddal še nekoliko strelcev na tleh ležečega Rybaka. Nabrala se je naenkrat velika množica ljudi, ki je planila na morilca. Trubnowski je pred množico bežal, ljudje pa so tolkli po njem s palicami, s pestmi, ga suvali z nogami in mu trgali obleko s telesa. Trubnowski je kričal: »Ne bijte me! Ustrelil sem ga, ker je spravil več stotin nedolžnih v Sibirijo.« Ko so to ljudje čuli, so ga pustili pri miru. Morilca so odpeljali policaji na policijsko ravnateljstvo, kjer je popolnoma mirno izjavil, da je umoril Rybaka po naročilu narodno poljskega delavskega društva v Varšavi. Rybak je bil vohun in provokator ruske vlade ter je prišel pred dvema letoma v Krakov, da bi tu nadaljeval svoj grozen posel. Spravil je več sto ljudi v Sibirijo. V Krakovu si je znal preskrbeti vstop v poljska društva, dobil je uradniško službo pri poljskem ljudskošolskem društvu, da je mogel pod krinko navdušenega Poljaka vohuniti za rusko policijo. Trubnowski je izjavil, da se ne keša svojega čina. Rybakovo truplo bodo obducirali. Trubnowski je vsled napadov množice ranjen. Velike množice ljudi se zbirajo na mestu, kjer je bil Rybak ustreljen. Razburjenje v mestu je zelo veliko.

DOGODKI NA ŠPANSKEM.
Pariz, 9. avgusta. Iz San Sebastiana se poroča: Zaslišavanje aretovanih nedeljskih manifestantov in priče se nadaljuje. Bržkone bodo ostali v zaporu le 2 ali 3 aretovanci. Večina karlističnih poslancev so tu navzoči ter skušajo s posredovanjem pri oblasteh doseči, da so aretovane manifestante izpustili na svobodo. Državni pravdnik najvišjega sodnega dvora je imel včeraj daljši telefonični pogovor z min. predsednikom Canalejasom o nadaljnjem postopanju.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

VSTAJA V TEHERANU.
Berolin, 9. avgusta. Iz Teherana se brzojavlja, da so v nedeljo okoli 10. ure zvečer vladne čete napadle Atabek-Sark, kjer so bili zaprti vstajniki s svojima voditeljema Satan in Baghier. Po kratkem boju so se vstajniki udali. Vstaški vodja Baghier je bil ranjen. Zgube v boju so bile na obeh straneh majhne.

AFERA NEMŠKEGA PISATELJA KAROLA MAYA.

Berolin, 9. avgusta. Urednik Lebius je objavil razsodbe kazenskih sodišč proti Karolu Mayu, iz katerih je razvidno, da je bil May 13. aprila leta 1870 obsojen na štiri leta v prisilni delavnici zaradi navadne tatvine in sleparstva. V utemeljevanju razsodbe je navedeno, da je obsojenec že leta 1862 zgubil svojo službo zaradi tega, ker je povzročil navadno tatvino, vsled česar je bil obsojen pred sodiščem na šest tednov zapora. Tudi leta 1864 je bil pred sodiščem v Lipskem obsojen na en mesec v prisilno delavnico zaradi sleparstva. Ko je kazen prestal, je May padel v stare grehe ter izvršil celo vrsto zločinov.

Kupujte le vžigalice: „U korist obmejnim Slovincem“.

Kupci pozor! Kupci pozor!

VILA

na poti v Rožno dolino št. 216, enonadstropna, pripravna za dve družini ter zelo lep vrt, se prodaja po 2262 nizki ceni. Več pove Tomaž Čeh. 6 1

Enonadstropna hiša

majhna se prodaja iz proste roke v Rožni dolini št. 217 pri Ljubljani, ležeča nasproti peka. 2147 8—1

Prodajalko za kruh in mleko

katera je tudi zmožna malih pisarniških del se sprejme pri g. H. Privšku, Ljubljana Prisojna ulica št. 3. - Nastop takoj.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 38 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

Vajenec

kateri bi imel veselje za mizarški obrt (dečki iz dežele imajo prednost) se sprejme pri tvrdki

Franc Stanovnik
mizarški mojster
Rožna dolina pri Ljubljani.

Učenka

se sprejme za manufakturno, špecerijsko in galanterijsko trgovino. Ponudbe na 3—1

Peter Sitar
trgovec in gostilničar na Jesenicah.

V najem se odda

velika ključavničarska delavnica

Poizve se v Obrtnem pomožnem društvu v Ljubljani, Kongresni trg št. 4. I. 2—1

Sprejemem

takoj ali pa s 1. septembrom

strojepisca

popolnoma večšega slovenske in nemške stenografije.

Dr. Franc Frlan
odvetnik 2269 2—1

Ljubljana, Miklošičeva cesta 4, hiša Stefanove gostilne

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Prednost imajo oni, kateri so se že v kaki trgovini učili. Ponudbe sprejema upravnništvo »Slovenca«. 2257 6—1

Hiša (vila)

Radi preselitve se odda takoj v najem vila v Kamniku (Zarice štev. 2)

z dvoje stanovanj, vsako po 3 sobe, kuhinjo, drvarnico, kletjo in skupno pralnico ter zelenjavnim vrtom. Pri hiši je en oral sadnega vrta. — Več se izve pri lastniku Franjo Vidicu. 2240 6—1

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobozdravst. sredstvo
Seydlin
Izdajatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

DVA PEKOVSKA VAJENCA

išče največja higijenična pekarna na Friškovcu v hiši gospoda Hinko Privška na Friškovcu. 2228 3—1

Novo! Novo!

Trije moški zbori: 1. Bratom Orlom! 2. Straža slovenska, naplan! 3. Slavček. Uglasbil Josip Sicherl, Ribnica, Dol. Gena 50 vinarjev.

Naroča se pri skladatelju po nakaznici, pošti se poštnine prosto. Dobi se tudi v Katoliški Buk. 2224 varni v Ljubljani. 6—1

Lepo moderno stanovanje

za takoj se odda v Prisojni ulici št. 3 na Friškovcu katero obstoji iz treh sob, kabineta in pritlikin v prvem nadstropju. Lepa solnčnata lega. Poizve se pri g. H. Privšku, trgovcu poleg vojašnice 27. pešpolka. 2226

Naznanilo.

Tem potom se naznanja, da se bode tvrdka

JERNEJ BAHOVEC

trgovina s papirjem

nadaljevala, ter se priporočamo nadaljne naklonjenosti.

Jernej Bahovčevi dediči.

2243

Razpis
zmanjševalne dražbe za prezidavo nadarbinskega gospodarskega poslopja v Bučki

katera se vrši 2266

dne 16. avgusta ob 10. uri dopoldne.

Stroški za zgradbo gospodarskega poslopja in za popravo svinjaka so proračunjeni na 10.300 kron.

Pismene ponudbe, kolekovane z kolkom za eno krono naj se dološijo

do 15. avgusta

načelniku stavbenega odbora g. župniku Blažu Rebolj, katerim je dodati 10% stavbenih stroškov v gotovini.

Stavbeni odbor si pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene. — Načrti in proračun se dobe v pogled v župnišču na Bučki.

Stavbeni odbor.

Odgovorni urednik: Ivan Štofe.

Geometer Lisec
Ljubljana, Sodna ulica štev. 3. 2244

Išče se vpokojen duhovnik

za samostan šolskih sester v Repnjah, p. Vodice, Gorenjsko

Več po dogovoru s predstojništvom samostana. 3—1

Učenca in pomočnika

2276 sprejme takoj v trajno delo 2—1

Franc Krištof, krojaški mojster, Višnjagora.

Z dobrim vspehom

2268 se pripravlja k 10—1

skušniji za enoletne prostovoljce.

Tozadevna vprašanja naj se naslovijo na upravo »Slovenca« pod naslovom »Skušnja«.

Železnato vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvorni založnik, papežev dvorni založnik, vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, za blede, slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Polovična steklenica K 2—. Poštni zavoj (3 steklenice) franko zavoj in poština, stane K 6'60. Naročila po povzetju. 3281

Učiteljica

večja slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, želi vstopiti kot odgojiteljica v kako boljšo družino z enim ali dvema otrokoma. Ista je zelo finega in mirnega značaja. Pismene ponudbe naj se pošljejo pod »G. D.« na upravo »Slovenca«. 2201

Služba organista

na Raki je razpisana letno s postranskimi dohodki 700 K, brez stanovanja. Oziralo se bode le na pridne Ceciljance.

2251 3—1 Zupni urad na Raki.